SKLEP SODIŠČA PRVE STOPNJE (drugi razširjeni senat)

z dne 10. marca 2005*

V združenih zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, od T-245/00 do T-248/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00,

Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah (Italija), ki ga zastopa F. Munari, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-228/00,

Gruppo ormeggiatori del porto di Chioggia Piccola Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah (Italija), ki ga zastopajo S. Carbone, A. Taramasso in F. Munari, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-229/00,

* Jezik postopka: italijanščina.

Compagnia lavoratori portuali Soc. coop. rl,

Società cooperativa lavoratori portuali San Marco Venezia Soc. coop. rl,

s sedežem v Benetkah (Italija), ki ju zastopata A. Bortoluzzi in C. Montagner, odvetnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeči stranki v zadevi T-242/00,

Portabagagli del porto di Venezia Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopata A. Bortoluzzi in C. Montagner, odvetnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-243/00,

Abibes SpA, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo G. Orsoni, G. Simeone in A. Schmitt, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-245/00,

Fluvio Padana Srl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo G. Orsoni, G. Simeone in A. Schmitt, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-246/00,

Serenissima motoscafi Srl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo G. Orsoni, A. Pavanini in A. Schmitt, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-247/00,

Integrated Shipping Co. SpA (ISCO), s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo G. Orsoni, G. Simeone in A. Schmitt, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-248/00,

Società cooperativa veneziana motoscafi, Soc. coop. rl,

Cooperativa „San Marco" motoscafi in servizio pubblico Soc. coop. rl,

Cooperativa serenissima taxi Soc. coop. rl,

s sedežem v Benetkah, ki jih zastopajo G. Orsoni, A. Pavanini in A. Schmitt, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeče stranke v zadevi T-250/00,

Cooperativa ducale fra gondolieri di Venezia, Soc. coop. rl,

Gondolieri Bauer Soc. coop. rl,

s sedežem v Benetkah, ki ju zastopa M. Giantin, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeči stranki v zadevi T-252/00,

Sacra Srl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo M. Marinoni, G. M. Roberti in F. Sciaudone, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-256/00,

Fondamente nuove servizio taxi e noleggio, Soc. coop. rl,

Bucintoro motoscafi servizio taxi e noleggio Soc. coop. rl,

s sedežem v Benetkah, ki ju zastopajo R. Vianello, A. Bortoluzzi in C. Montagner, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeči stranki v zadevi T-257/00,

Multiservice Srl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopata A. Bortoluzzi in C. Montagner, odvetnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-258/00,

Veneziana di navigazione SpA, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopata A. Bortoluzzi in C. Montagner, odvetnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-259/00,

Cooperativa traghetto S. Lucia Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo A. Bortoluzzi in C. Montagner in F. Stivanello Gussoni, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-265/00,

Comitato „Venezia vuole vivere", s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo v zadevah T-265/00 in T-267/00 A. Bortoluzzi, C. Montagner in F. Stivanello Gussoni ter v zadevah od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00, A. Bianchini, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevah T-265/00, T-267/00, od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00,

Cooperativa Daniele Manin fra gondolieri di Venezia Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo A. Bortoluzzi, C. Montagner in F. Stivanello Gussoni, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-267/00,

Conepo servizi Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo A. Biagini, S. Scarpa in P. Pettinelli, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-268/00,

Ligabue Catering SpA, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopajo A. Vianello, M. Merola in A. Sodano, odvetniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-271/00,

Verde sport SpA, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopa A. Bianchini, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-274/00,

Cooperativa carico scarico e trasporti scalo fluviale Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopa A. Bianchini, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-275/00,

Cipriani SpA, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopa A. Bianchini, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-276/00,

Cooperativa trasbagagli Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopa A. Bianchini, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-281/00,

Cooperativa fra portabagagli della stazione di Venezia Srl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopa A. Bianchini, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-287/00,

Cooperativa braccianti mercato ittico „Tronchetto" Soc. coop. rl, s sedežem v Benetkah, ki ga zastopa A. Bianchini, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka v zadevi T-296/00,

ob intervenciji, v zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00 in T-271/00,

Italijanske republike, ki jo zastopa U. Leanza, zastopnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

intervenientka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopa V. Di Bucci, zastopnik, skupaj z A. Dal Ferrom, odvetnik, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev ničnosti Odločbe Komisije 2000/394/ES z dne 25. novembra 1999 o ukrepih pomoči podjetjem na ozemlju Benetk in Chioggie, določenih z zakonoma št. 30/1997 in št. 206/1995 o uvedbi znižanja prispevkov za socialno varnost (UL 2000, L 150, str. 50),

SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (drugi razširjeni senat),

v sestavi J. Pirrung, predsednik, A. W. H. Meij, N. J. Forwood, sodnika, I. Pelikánová, sodnica, in S. S. Papasavvas, sodnik,

sodni tajnik: H. Jung,

sprejema naslednji

Sklep

Dejansko stanje in postopek

1 Komisija je z Odločbo 2000/394/ES z dne 25. novembra 1999 o ukrepih pomoči podjetjem na ozemlju Benetk in Chioggie, določenih z zakonoma št. 30/1997 in št. 206/1995 o uvedbi znižanja prispevkov za socialno varnost (UL 2000, L 150, str. 50, v nadaljevanju: izpodbijana odločba), ugotovila, da so znižanja prispevkov za socialno varnost, določena z zgoraj navedenima zakonoma, v delu, v katerem se sklicujejo na člen 2 ministrskega odloka z dne 5. avgusta 1994, ko so bila ta znižanja odobrena podjetjem na teh ozemljih, ki niso niti majhna, niti srednje velika podjetja

(MSP) v smislu smernic Skupnosti o državni pomoči za MSP, niti podjetja, upravičena do odstopanja iz člena 87(s)(c) ES, niti podjetja, ki zaposlujejo kategorije delavcev s posebnimi težavami pri vstopu ali ponovnem vstopu na trg dela v skladu s smernicami o državni pomoči za zaposlovanje (člen 1, drugi odstavek, izpodbijane odločbe), državna pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom. V skladu s to odločbo so tudi znižanja prispevkov za socialno varnost, določena v členu 1 ministrskega odloka z dne 5. avgusta 1994, odobrena podjetjem na ozemlju Benetk in Chioggie, razen občinskim podjetjem ASPIV, Consorzio Venezia nuova, ACTV, Panfido SpA in AMAV (člen 2 izpodbijane odločbe), državna pomoč, ki ni združljiva s skupnim trgom.

2 Komisija je v členu 5 izpodbijane odločbe Italijanski republiki naložila, naj od prejemnikov izterja pomoči, ki niso združljive s skupnim trgom, navedene v členu 1, drugi odstavek, in členu 2 te odločbe.

3 Na podlagi navedbe v izpodbijani odločbi je bila Italijanska republika obveščena o odločitvi Komisije, da bo sprožila formalni postopek preiskave iz člena 88(2) ES, z dopisom z dne 17. decembra 1997 (uvodna izjava 3), sheme pomoči pa so bile začasno odložene 1. decembra 1997 (uvodna izjava 14).

4 Izpodbijana odločba je bila objavljena v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* 23. junija 2000. Tožeče stranke so tožbe v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje vložile med 30. avgustom in 18. septembrom 2000.

5 Komisija je v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 19. januarja 2001 podala ugovor nedopustnosti zoper te tožbe.

6 Italijanska republika je z vlogami, vloženimi v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 7. marca 2001, predlagala, naj se ji dovoli intervencija v podporo predlogom tožečih strank v zadevah T-256/00, T-268/00 in T-271/00. Z vlogami, vloženimi 10. aprila 2001, je predlagala, naj se ji dovoli intervencija v podporo predlogom tožečih strank v zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, od T-257/00 do T-259/00, T-265/00 in T-267/00. S sklepi z dne 19. junija 2001 je predsednik razširjenega drugega senata po zaslišanju strank dovolil ti intervenciji od pisnega postopka naprej v zadevah T-256/00, T-268/00 in T-271/00 ter v ustnem postopku v drugih zadevah na podlagi člena 116(6) Poslovnika Sodišča prve stopnje.

7 Sodišče prve stopnje je v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika ob upoštevanju zapletenosti meril združljivosti, navedenih v izpodbijani odločbi in vsebinsko opisanih zgoraj v točki 1, Italijansko republiko pozvalo, naj predvsem za vsako tožeče podjetje v teh zadevah in v drugih 35 zadevah, katerih predmet je prav tako razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe, pojasni, ali se je čutila dolžno na podlagi člena 5 te odločbe izterjati dodeljeno sporno pomoč. Italijanska republika je v dopisu, ki je bil v vpisnik sodnega tajništva Sodišča prve stopnje vpisan 25. septembra 2003 in dopolnjen na zahtevo Sodišča prve stopnje z dopisom, ki je bil vpisan 24. marca 2004, navedla, da je iz postopka vračila zadevnih pomoči izključila vsa podjetja, ki so vložila te tožbe. Predložila je tudi dva dopisa z dne 29. junija in 29. oktobra 2001, v katerih ji je Komisija na njeno zahtevo poslala podatke o opredelitvi zadevnih znižanj prispevkov za socialno varnost, odobrenih podjetjem v nekaterih sektorjih dejavnosti, kot državne pomoči za izvajanje izpodbijane odločbe.

8 Sodišče prve stopnje je Komisijo pozvalo, naj izrazi stališče o obsegu zgoraj navedenih odgovorov italijanske vlade glede pravnega interesa tožečih podjetij, izključenih iz postopka vračila pomoči, izvedenega na podlagi izpodbijane odločbe, zaradi preizkusa dopustnosti njihovih tožb. Komisija je ugodila tej zahtevi z dopisom, ki je bil v vpisnik sodnega tajništva Sodišča prve stopnje vpisan 14. maja 2004.

9 Po odgovoru Komisije je bila ta zahteva poslana tožečim strankam. Poleg tega so bile tožeče stranke in tudi Komisija pozvane, naj predložijo stališča o morebitni združitvi teh zadev. Tožeče stranke v zadevah T-228/00, T-229/00, od T-245/00 do T-248/00, T-250/00, T-252/00, T-256/00, od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00 so odgovore poslale z dopisi, ki so bili v vpisniku sodnega tajništva Sodišča prve stopnje vpisani 25. junija in 5. julija 2004. Komisija je stališče o morebitni združitvi poslala z dopisom, ki ga je sodno tajništvo Sodišča prve stopnje prejelo 5. julija 2004.

Predlogi strank

10 Tožeče stranke Sodišču prve stopnje predlagajo, naj:

— razglasi ničnost členov 1, 2 in 5 izpodbijane odločbe v delu, v katerem je ugotovljeno, da znižanja prispevkov za socialno varnost, določena s členoma 1 in 2 ministrskega odloka z dne 5. avgusta 1994, niso združljiva s skupnim trgom, ter naloženo njihovo vračilo;

— toženi stranki naloži plačilo stroškov.

11 Komisija predlaga Sodišču prve stopnje, naj:

— zavrže tožbe kot nedopustne;

— tožečim strankam naloži plačilo stroškov.

Pravno stanje

12 Ob upoštevanju medsebojne povezanosti teh zadev in po opredelitvi strank je Sodišče prve stopnje menilo, da je primerno združiti zadeve za nadaljevanje postopka na podlagi člena 50 Poslovnika.

13 V skladu s členom 113 Poslovnika lahko Sodišče prve stopnje kadar koli po uradni dolžnosti preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke javnega reda; odločba se izda v skladu s členom 114(3) in (4) tega poslovnika.

14 Sodišče prve stopnje v obravnavanem primeru meni, da je na podlagi spisovne dokumentacije dovolj seznanjeno, ter zato odloča – zaradi ekonomičnosti postopka na podlagi dejstev teh zadev in ne glede na ugovore nedopustnosti, ki jih je podala Komisija –, da po uradni dolžnosti v skladu s sodno prakso, navedeno spodaj v točkah 22 in 38, preizkusi, ali so izpolnjene procesne predpostavke javnega reda zaradi neobstoja pravnega interesa in litispendence, ne da bi začelo ustni postopek.

Pravni interes tožečih podjetij

Trditve strank

15 Komisija je v obravnavanem primeru v odgovoru na vprašanje Sodišča prve stopnje o obsegu podatkov, ki jih je poslala italijanska vlada v zvezi z izključitvijo tožečih strank iz postopka vračila zadevnih pomoči, in pravnem interesu teh tožečih strank

najprej opozorila, da se v predpisanem roku ne more opredeliti o pravilnosti presoj, ki so jih v zvezi s tem izrazili italijanski organi. Pristojne službe Komisije bi morale po potrebi od teh organov zahtevati dodatna pojasnila in nazadnje od kolegija članov Komisije, naj sprejme morebitno odločitev o predložitvi zadeve Sodišču na podlagi člena 88(2) ES, da se po potrebi ugotovi, da Italijanska republika ni izpolnila obveznosti, naloženih z izpodbijano odločbo.

16 Komisija vseeno meni, da zgoraj navedene tožeče stranke ne izpričujejo pravnega interesa niti za preteklost, ker v skladu s podatki, ki so jih poslali italijanski organi, niso predmet postopka vračila, niti za prihodnost, saj se zadevne sheme pomoči ob sprejetju izpodbijane odločbe niso več izvajale.

17 Tožeče stranke menijo, da odločitev italijanske vlade, da jih izključi iz postopka vračila pomoči na podlagi izpodbijane odločbe, ne vpliva na njihov pravni interes, saj lahko Komisija to nacionalno izvedbeno odločbo nadzira in po potrebi vloži tožbo na podlagi člena 88(2) ES proti Italijanski republiki.

18 Zlasti v zadevah T-228/00 in T-229/00 tožeči stranki trdita, da bi morali, če bi taka tožba uspela, vrniti zatrjevane pomoči, ne da bi imeli na voljo kakršno koli pravno sredstvo.

19 Tožeče stranke v zadevah T-228/00, T-229/00, od T-245/00 do T-248/00 in T-250/00 menijo, da bi bile brez pravnega interesa, samo če bi bilo vsako njihovo vračilo zatrjevanih pomoči dokončno izključeno. Tako bi bilo, če bi Komisija izjavila,

da ne namerava več izvajati nadzora nad presojami italijanske vlade. Tožeča stranka v zadevi T-256/00 zatrjuje, da ne bi izkazovala pravnega interesa samo, če bi Sodišče prve stopnje sklepalo, da je dokončno dokazano, da ukrepi, do katerih je bila upravičena, niso državna pomoč v smislu člena 87(1) ES.

20 Tožeči stranki v zadevi T-252/00 sta stališča predložili skupaj s tožečo stranko v zadevi T-253/00. Menijo, da so bile izključene iz postopka vračila zadevnih pomoči kot podjetja, ki zaposlujejo kategorije delavcev s posebnimi težavami pri vstopu ali ponovnem vstopu na trg dela, v skladu z navodili, ki jih je Komisija poslala Italijanski republiki v dopisu z dne 29. junija 2001. Nasprotujejo temu, da je ta presoja italijanske vlade lahko predmet nadzora Komisije. Poleg tega tožeče stranke izkazujejo interes za priznanje združljivosti pomoči, odobrenih MSP s sedežem na ozemlju Benetk, s skupnim trgom.

21 Tožeče stranke v zadevah od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00 zatrjujejo, da odgovori italijanske vlade na vprašanja Sodišča prve stopnje, po katerih naj bi bile izključene iz postopka vračila zadevne pomoči, niso niti dokončni niti nedotakljivi. Nacionalnim organom niso preprečili izvršitve izterjave zatrjevanih pomoči od Società per l'industria alberghiera SpA, ki je tožeča stranka v zadevi T-286/00.

Presoja Sodišča prve stopnje

22 Ker pogoji dopustnosti tožbe, zlasti neobstoj pravnega interesa, zadevajo procesne predpostavke javnega reda (sklep Sodišča z dne 7. oktobra 1987 v zadevi D. M. proti Svetu in ESO, 108/86, Recueil, str. 3933, točka 10, in sklep predsednika Sodišča prve

stopnje z dne 27. marca 2003 v zadevi Linea GIG proti Komisiji, T-398/02 R, Recueil, str. II-1139, točka 45), mora Sodišče prve stopnje po uradni dolžnosti preveriti, ali imajo tožeče stranke interes doseči razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe.

23 Na podlagi ustaljene sodne prakse se za dopustnost ničnostne tožbe, ki jo vloži fizična ali pravna oseba, zahteva, da ima ta obstoječ in dejanski interes za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta. Ta interes je treba presoditi na dan vložitve tožbe (sodba Sodišča prve stopnje z dne 30. aprila 1998 v zadevi Cityflyer Express proti Komisiji, T-16/96, Recueil, str. II-757, točka 30). Ni ga mogoče presoditi z vidika prihodnjega ali hipotetičnega dogodka. Predvsem če se interes, ki ga uveljavlja tožeča stranka, nanaša na prihodnji pravni položaj, mora ta dokazati, da vpliv na ta položaj že obstaja (sodba Sodišča prve stopnje z dne 17. septembra 1992 v zadevi NBV in NVB proti Komisiji, T-138/89, Recueil, str. II-2181, točka 33).

24 V obravnavanem primeru iz odgovorov Italijanske republike na vprašanja Sodišča prve stopnje izhaja, da meni, da na podlagi izpodbijane odločbe ni dolžna izterjati zatrjevanih pomoči od tožečih podjetij. Italijanska republika v zvezi s tem sicer trdi, da se je za izvedbo te odločbe oprla na navodila, ki ji jih je na njeno zahtevo Komisija poslala v dopisih z dne 29. junija in 29. oktobra 2001, vloženih v spis, o opredelitvi zadevnih znižanj prispevkov za socialno varnost, odobrenih podjetjem, ki poslujejo v določenih sektorjih dejavnosti, kot državne pomoči.

25 Zato se je treba seznaniti z dejstvom, da se je zadevna država članica – ki mora izvršiti izpodbijano odločbo pod nadzorom nacionalnega sodišča in po potrebi Sodišča na podlagi člena 88(2) ES – na podlagi izreka izpodbijane odločbe in navodil v zvezi z njeno izvršitvijo, ki jih je poslala Komisija (glej zadnji stavek zgoraj navedene točke 7), odločila, da ne bo izterjala zatrjevanih pomoči od tožečih podjetij.

26 Tožeče stranke, ki se opirajo samo na pristojnost Komisije, da preverja izvajanje izpodbijane odločbe s strani zadevne države članice in po potrebi zadevo predloži Sodišču na podlagi člena 88(2) ES, v teh pravnih in dejanskih okoliščinah navajajo samo prihodnje in negotove okoliščine za utemeljitev svojega pravnega interesa, in sicer če bi Komisija presodila drugače kot Italijanska republika in bi tej državi naložila, naj izterja zatrjevane pomoči od tožečih podjetij.

27 Trditev tožečih strank v zadevah od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00, T-288/00 in T-296/00, da naj bi italijanski organi kljub odgovoru italijanske vlade, da je tožeča stranka v zadevi T-286/00 izključena iz postopka vračila zatrjevanih pomoči, vseeno izterjali tako pomoč od tega podjetja, ni podprta z nobenim dokazom. Poleg tega glede tožečih strank v zadevah od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00, T-288/00 in T-296/00 taka izterjava ni bila izvedena in nič ne kaže, da je predvidena.

28 Nazadnje, trditev tožečih strank v zadevi T-252/00 – ki so bile glede na odgovore italijanske vlade v nasprotju s tožečo stranko v zadevi T-253/00 izključene iz postopka vračila zatrjevanih pomoči – ni nepomembna v delu, ki zadeva presojo obstoja obstoječega in dejanskega interesa za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe, v kateri Komisija ugotavlja združljivost zadevnih znižanj prispevkov za socialno varnost, odobrenih MSP, s skupnim trgom (glej zgoraj navedeno točko 1).

29 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, prvič, da ker bi lahko v obravnavanem primeru samo prihodnje in negotovo sprejetje odločbe Komisije, ki izpodbija izvedbeno odločbo Italijanske republike, vplivalo na njihov pravni položaj, tožeče stranke ne izkazujejo obstoječega in dejanskega interesa za razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe.

30 Še več, čeprav bi se uresničil primer iz prejšnje točke, tožeča podjetja v nasprotju s svojimi trditvami ne bi bila prikrajšana za vsakršno učinkovito sodno varstvo. Ker ta podjetja niso upravičena predlagati razglasitve ničnosti izpodbijane odločbe, ker nimajo pravnega interesa, ta odločba praviloma ne more zavezovati nacionalnega sodišča v zvezi z njimi kot v položaju, obravnavanem v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba Sodišča z dne 9. marca 1994 v zadevi TWD (C-188/92, Recueil, str. I-833, točke od 24 do 26), ki je zadevala odločbo Komisije, ki se je nanašala na individualno pomoč in jo je tožeča stranka lahko zato izpodbijala na podlagi člena 230, četrti pododstavek, ES. V obravnavanem primeru bi tožeče stranke zato lahko po potrebi nacionalnemu sodišču predložile zadevo v zvezi z morebitnimi odločbami pristojnega organa, s katerimi bi jim bilo naloženo vračilo zatrjevanih pomoči, in se pred njim z ugovorom sklicevale na nezakonitost izpodbijane odločbe.

31 Iz sodne prakse Sodišča (glej v tem smislu sodbi z dne 12. decembra 1996 v zadevi Accrington Beef in drugi, C-241/95, Recueil, str. I-6699, točki 15 in 16, ter z dne 11. novembra 1997 v zadevi Eurotunnel in drugi, C-408/95, Recueil, str. I-6315, točka 28) namreč izhaja, da lahko dokončnost odločbe Komisije o ugotovitvi nezdružljivosti sheme državne pomoči s skupnim trgom in naložitvi vračila nakazane pomoči na podlagi načela pravne varnosti samo nacionalno sodišče uveljavlja zoper prejemnike te pomoči, ki se z ugovorom sklicujejo na nezakonitost te odločbe, če bi bili ti prejemniki nedvomno upravičeni do tega in obveščeni, da imajo pravico izpodbijati odločbo Komisije na podlagi člena 230, četrti odstavek, ES ter če ne bi uveljavljali te pravice v roku, predpisanem s tem členom. V zvezi s tem je treba poleg tega opozoriti, da na podlagi zgoraj navedene sodne prakse in v skladu z načelom dobrega vodenja sodnih postopkov za upravičence do sheme pomoči, ki niso neposredno izpodbijali odločbe Komisije v predpisanem roku, ni mogoče šteti, da so izgubili pravico uveljavljati ugovor nedopustnosti zoper to odločbo pred nacionalnim sodiščem, če bi lahko glede na posebne okoliščine obravnavanega primera ali zapletenost meril, ki jih Komisija uporablja za obveznost vračila, vprašanje, ali bi ti upravičenci na podlagi odločbe Komisije morali vrniti zadevno pomoč ali ne, razumno najprej vzbudilo določene dvome, tako da se njihov pravni interes za vložitev tožbe zoper navedeno odločbo ni zdel očiten.

32 Poleg tega v zgoraj navedenem primeru okoliščina, da je bila odločba Komisije, s katero ta ugotavlja nezdružljivost sheme pomoči in pod nekaterimi pogoji odreja vračilo dodeljenih pomoči, predmet ničnostne tožbe ali več povezanih ničnostnih tožb pred Sodiščem prve stopnje, ne more vplivati na učinkovito sodno varstvo upravičencev do te sheme, ki kot tožeče stranke v obravnavanem primeru ne bi izkazale pravnega interesa zaradi odločitve nacionalnih organov, da jih izključijo iz postopka vračila. Če bi ti upravičenci vseeno bili predmet odločitve nacionalnih organov, s katero jim ti nalagajo vračilo prejete pomoči, zlasti po nadzoru Komisije, bi lahko po potrebi nacionalnemu sodišču predložili predlog za razglasitev ničnosti te morebitne nacionalne odločbe in se z ugovorom sklicevali na nezakonitost zgoraj navedene odločbe Komisije.

33 Nacionalno sodišče bi v tem primeru lahko prekinilo odločanje, da bi Sodišču na podlagi člena 234 ES predložilo vprašanje za predhodno odločanje o veljavnosti zgoraj navedene odločbe Komisije ali da bi zaradi dobrega vodenja sodnih postopkov počakalo, da sodišče Skupnosti reši zadevo v temelju (glej v tem smislu sklep Sodišča prve stopnje z dne 25. junija 2002 v zadevi B proti Komisiji, T-34/02 R, Recueil, str. II-2803, točka 92). Če bi nacionalno sodišče moralo ugotoviti, da nekateri resni tožbeni razlogi, ki jih tožeče stranke navajajo v podporo svojemu ugovoru nezakonitosti, niso bili navedeni pred Sodiščem prve stopnje v podporo zgoraj navedenim ničnostnim tožbam, bi kadar koli imelo možnost Sodišču predložiti vprašanje za predhodno odločanje o presoji veljavnosti v zvezi s temi tožbenimi razlogi, tako da bi tožeče stranke v vsakem primeru uživale polno sodno varstvo.

34 Drugič, glede prihodnjih učinkov izpodbijane odločbe v delu, v katerem razglaša zadevne sheme pomoči kot nezdružljive s skupnim trgom in tako ovira njihovo izvajanje v prihodnosti, zadošča opozoriti, da na podlagi ustaljene sodne prakse za morebitne upravičence do sheme pomoči ni mogoče šteti, da jih odločba Komisije o ugotovitvi nezdružljivosti te sheme s skupnim trgom posamično zadeva (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 2. februarja 1988 v združenih zadevah Van der Kooy in

drugi proti Komisiji, 67/85, 68/85 in 70/85, Recueil, str. 219, točka 15, in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 22. novembra 2001 v zadevi Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie proti Komisiji, T-9/98, Recueil, str. II-3367, točka 77).

35 V tem okviru sklicevanje na morebitni pravni interes samo na tej podlagi, ker izpodbijana odločba nasprotuje ponovnemu izvajanju zadevnih shem pomoči, ki so bile začasno odložene 1. decembra 1997, v vsakem primeru ne bi bilo pomembno za presojo dopustnosti teh tožb, česar tožeče stranke sicer ne izpodbijajo.

36 Iz vsega zgornjega sledi, da tožbe v zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, od T-245/00 do T-248/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-268/00 in T-271/00 niso dopustne zaradi neobstoja pravnega interesa tožečih strank.

37 Prav tako tožbe v zadevah T-265/00, T-267/00, od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00, ki so jih skupaj vložila podjetja in Comitato „Venezia vuole vivere“, delno niso dopustne, ker so jih vložila tožeča podjetja, ki nimajo pravnega interesa.

Litispendenca

38 Ker so pogoji dopustnosti tožbe povezani z javnim redom ter ker tožbe v zadevah T-265/00, T-267/00, od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00, ki jih je vložil Comitato „Venezia vuole vivere“, zadevajo iste stranke in predlagajo

razglasitev ničnosti iste odločbe, mora Sodišče prve stopnje po uradni dolžnosti preveriti, ali ni dopustnost nekaterih od teh tožb v nasprotju z litispendenco (sodbi Sodišča z dne 26. maja 1971 v združenih zadevah Bode proti Komisiji, 45/70 in 49/70, Recueil, str. 465, točka 11, in z dne 17. maja 1973 v združenih zadevah Perinciolo proti Svetu, 58/72 in 75/72, Recueil, str. 511, točka 5).

39 V zvezi s tem je treba opozoriti, da Comitato „Venezia vuole vivere" v zadevah T-265/00 in T-267/00 navaja enake tožbene razloge. Poleg tega navaja enake tožbene razloge tudi v zadevah od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00.

40 V teh okoliščinah je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso (sodbi Sodišča z dne 19. septembra 1985 v združenih zadevah Hoogovens Groep proti Komisiji, 172/83 in 226/83, Recueil, str. 2831, točka 9, in z dne 22. septembra 1988 v združenih zadevah Francija proti Parlamentu, 358/85 in 51/86, Recueil, str. 4821, točka 12) ugotoviti, da je treba tožbo v zadevi T-267/00, ki je vložena isti dan kot tožba v zadevi T-265/00, zavreči kot nedopustno, ker ti tožbi zadevata isti stranki in predlagata razglasitev ničnosti iste odločbe na podlagi istih tožbenih razlogov.

41 Zaradi enakih razlogov je treba tožbe v zadevah T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00, ki so bile vložene istega dne kot tožba v zadevi T-274/00, ker zadevajo iste stranke in predlagajo razglasitev ničnosti iste odločbe na podlagi istih tožbenih razlogov, prav tako zavreči kot nedopustne.

42 Po eni strani iz tega sledi, da tožbe v zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, od T-245/00 do T-248/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00 niso dopustne.

43 Po drugi strani sta tožbi v zadevah T-265/00 in T-274/00 delno dopustni, ker sta ju vložila Cooperativa traghetto S. Lucia, Soc. Coop. rl (zadeva T-265/00) in Verde sport SpA (zadeva T-274/00).

44 Nazadnje je treba pojasniti, da Sodišče prve stopnje meni, da v tej fazi ni primerno preveriti pravnega interesa Comitato „Venezia vuole vivere" v združenih zadevah T-265/00 in T-274/00.

Stroški

45 V členu 87(2) Poslovnika je določeno, da se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni, v členu 87(3) navedenega poslovnika pa je določeno, da lahko Sodišče prve stopnje v izjemnih okoliščinah odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške. Poleg tega v skladu s členom 87(4) Poslovnika države članice, ki se kot intervenientke udeležijo postopka, nosijo svoje stroške.

46 V obravnavanem primeru je treba upoštevati dejstvo, da se je neobstoj pravnega interesa tožečih podjetij, ki niso uspela s predlogi za dopustnost, pokazal šele po odgovorih Italijanske republike na vprašanja Sodišča prve stopnje. Ob upoštevanju negotovosti, v kateri so se ta podjetja sprva znašla, kar zadeva vpliv izpodbijane odločbe na njihov pravni položaj, in nevarnosti, da bo pozneje zanje ta odločba dokončna, jim ni mogoče očitati, da so vložila te tožbe. Torej mora vsako podjetje

nositi svoje stroške. Po drugi strani pa nobena posebna okoliščina ne more upravičiti, da je Comitato „Venezia vuole vivere" vložil tožbe v zadevah T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00 z istim ciljem in na podlagi istih razlogov kot prejšnje tožbe (zadevi T-265/00 in T-274/00), ki jih je ta odbor vložil proti Komisiji.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (drugi razširjeni senat)

sklenilo:

1. **Zadeve T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, od T-245/00 do T-248/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-265/00, T-267/00, T-268/00, T-271/00, od T-274/00 do T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00 se združijo za nadaljevanje postopka.**

2. **Tožbe v zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, od T-245/00 do T-248/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-267/00, T-268/00, T-268/00, T-271/00, od T-276/00 do T-281/00, T-287/00, T-296/00 in T-296/00 se zavržejo kot nedopustne.**

3. **Tožbi v zadevah T-265/00 in T-274/00 se delno zavržeta kot nedopustni, ker sta ju vložila Cooperativa traghetto S. Lucia Soc. coop. rl (zadeva T-265/00) in Verde sport SpA (zadeva T-274/00).**

4. **V zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, od T-245/00 do T-248/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-268/00 in T-271/00 tožeče stranke in Komisija nosijo vsaka svoje stroške.**

5. **V zadevah T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00 Cooperativa Daniele Manin fra gondolieri di Venezia Soc. coop. rl, Cooperativa carico scarico e trasporti scalo fluviale Soc. coop. rl, Cipriani SpA, Cooperativa trasbagagli Soc. coop. rl, Cooperativa fra portabagagli della stazione di Venezia Srl in Cooperativa braccianti mercato ittico „Tronchetto" Soc. coop. Rl nosijo vsak svoje stroške. V teh zadevah Komisija nosi svoje stroške, ki jih je priglasila v zvezi s tožbami teh družb. Comitato „Venezia vuole vivere" nosi svoje stroške in stroške, ki jih je do tega dne priglasila Komisija v zvezi s tožbami v zadevah T-267/00, T-275/00, T-276/00, T-281/00, T-287/00 in T-296/00, ki jih je vložil Comitato „Venezia vuole vivere".**

6. **Tožeči stranki v zadevi T-265/00, Cooperativa traghetto S. Lucia, in v zadevi T-274/00, Verde sport, nosita svoje stroške. V teh zadevah Komisija nosi stroške, ki jih je priglasila v zvezi s tožbama teh dveh družb.**

7. **Italijanska republika nosi svoje stroške v zadevah T-228/00, T-229/00, T-242/00, T-243/00, T-247/00, T-250/00, T-252/00, od T-256/00 do T-259/00, T-267/00, T-268/00 in T-271/00, ter tudi stroške, ki jih je priglasila v zadevi T-265/00 v zvezi s tožbo Cooperativa traghetto S. Lucia.**

8. **V preostalem se odločitev o stroških v zadevah T-265/00 in T-274/00 pridrži.**

V Luxembourgu, 10. marca 2005.

Sodni tajnik — Predsednik

H. Jung — J. Pirrung